

Handlingar till möte med styrelsen för Ungdomens Nykterhetsförbund den 3 april 2019

Föredragningslista (punkt 2, bilaga § 19:1).....	14
--	----

Föredragningslista (punkt 2, bilaga § 18:1)

Ärende	Vem	Tidsåtgång	Bilaga	Beslut
1. Öppnande	IB			
2. Fastställande av föredragningslistan	IB		§ 19:1	
3. Val av sekreterare	IB			
4. Val av justerare	IB			
5. Lägesrunda	IB			
6. Belsutärenden a) Motioner till IOGT-NTO b) IOGT-NTO:s medlemslöfte	IB			

Förbundsstyrelsen föreslås besluta

att fastställa föredragningslistan.

Isabelle Benfalk

Stockholm, 2019-03-26

Förslag på motion till IOGT-NTO:s kongress (punkt 8 d, bilaga § 18:21)

Bakgrund

På förbundsstyrelsemötet i januari brainstormade vi lite kring vilka propositioner vi vill lägga fram till kongressen. Vi kom då fram till att vi vill försöka motionera till IOGT-NTO:s kongress om lite olika saker och uppgiften landade på mig.

Förslagen

Jag har funderat och diskuterat med andra parter inom rörelsen kring vad vi bör motionera kring. Det tycker jag dock är lite fel ände att börja i. För att en motion ens bör skrivas så måste det ju finnas en tanke bakom, ett problem som vi vill lösa. Problemet i sig är inte särskilt svårfunnet – verksamheten i IOGT-NTO är inte lockande för unga.

Ett annat problem som vi upplever är att det är svårt att hitta folk till förbundsstyrelsen och två år långa mandatperioder känns långa men också väldigt korta. Samtidigt som mandatperioderna på distriktsnivå också behöver sig en översikt.

Detta resulterade i två förslag på motioner:

1. Utveckla engagemangsformer som är attraktiva för unga
2. Utred längden på mandatperioderna

Nedan finner ni två fullständiga förslag på motioner som är undertecknade av oss som förbundsstyrelse.

Framåt

Skulle det vara så att vi vill skicka dessa motioner till IOGT så är det väl egentligen bara att göra det. Motion nr 2 om mandatperiodernas längd borde också skickas till Junis och NSF då vi tillhör samma rörelse och IOGT bör också ta hänsyn till det vid en eventuell utredning.

Förbundsstyrelsen föreslås besluta

att skicka motion "utveckla engagemangsformer som är attraktiva för unga" till IOGT-NTO:s kongress 2019.

att skicka motion "utred längden på mandatperioderna" till IOGT-NTO:s och Junis kongresser 2019.

att skicka motion "utred längden på mandatperioderna" som en proposition till UNF:s kongress 2019.

eller

att notera diskussionen och låta den utgöra medskick till Isabelle Benfalk som ska återkomma med ett reviderat förslag till majmötet.

Isabelle Benfalk

benfalk@unf.se | 0733603777

Stora Essingen, 2019-02-13

Motion från UNF:s förbundsstyrelse: Säkra framtiden för nykterhetsrörelsen – satsa på unga

När en UNF-medlem fyller 26 år skriv den personen automatiskt över till IOGT-NTO, den personen blir iggis. Detta är något som många lite skämtsamt fñas över. Men verkligheten är den att många känner sig oroliga över att bli iggis, de är oroliga över sitt fortsatta engagemang.

Dagens IOGT-NTO-verksamhet är inte särskilt attraktiv för den unge medlemmen. Den 21-22 april 2018 arrangerades Framtiden tillhör oss, en konferens för unga i åldrarna 23-33 där syftet var att just diskutera den här problematiken. Hur kan vi hindra att unga personer väljer att inte engagera sig i moderförbundet och vad blir egentligen konsekvenserna av att ha en medlemsbas där unga ej är representerade?

Det krävs inte särskilt mycket tankeverksamhet för att snabbt komma till slutsatsen att IOGT-NTO inte är relevanta för unga personer. Frågorna är relevanta, alkohol och droger drabbar alla oavsett vem en är. Men verksamheten och forumet som IOGT-NTO tillhandahåller fyller ingen funktion i en ung persons liv, vilket är sorgligt eftersom unga personer verkligen skulle behöva ett forum för att diskutera nykterhet och finna en gemenskap – även efter 26 års ålder.

Det spelar ingen roll om en har varit medlem i något av de andra förbunden sedan tidigare eller inte, skillnaden tycks istället vara om en är medlem av pliktökänsla eller ej.

Vi är dock en rörelse som bygger på att medlemmarna själva skapar verksamhet, det är ingenting som blir serverat direkt från förbundsorganisationen. Vi är en folkrörelse och bör fortsatta vara det. Men vad händer med de unga medlemmarna när de tappar engagemanget? Vi upplever att det allt för sällan uppmuntras unga IOGT-NTO-medlemmar att skapa verksamhet, att bana en ny väg för framtidens IOGT-NTO.

Vi är övertygade om att framtidens nykterhetsrörelse bygger inte på lokala loger och fika, det måste bygga på någonting annat. Vad detta är kan vi inte svara på, men vi vill att unga medlemmar ges möjligheten att kunna svara på den frågan, att utforska vad vår rörelse kan bli och att tänja på gränserna för vad som anses vara vår ”standardverksamhet”. IOGT-NTO måste kunna hitta former för ungas engagemang, måste sätta en ny kultur där nytänkande välkomnas istället för hindras och våga släppa den sarg som är föreningsverksamhet.

Vi föreslår därför IOGT-NTO:s kongress att ta ett grepp om situationen. Att inte längre låtsas som ingenting och hoppas att unga kommer hitta till rörelsen av sig själva. Vi vill se en verklighet där nycklarna till engagemang tillhandahålls ungdomar oavsett om det är ett

kortsiktigt engagemang eller om det är ett föreningsengagemang. Att varje gång en ung person kommer med en idé att den uppmuntras.

UNF är mer än gärna med och påverkar, engagerar och initierar kring dessa frågor, men vi kan inte organisationsutveckla vårt moderförbund. Det vi kan göra är att initiera en diskussion och förhoppningsvis starta en utveckling som leder till att IOGT-NTO återigen är relevanta och attraktiva för unga personer.

Unga vuxna behöver IOGT-NTO och IOGT-NTO behöver verkligen unga vuxna.

Kongressen föreslås besluta

- att IOGT-NTO utvecklar engagemangsformer som är attraktiva för unga vuxna.
- att IOGT-NTO under 2019-2021 aktivt prioriterar unga i sitt utvecklingsarbete.
- att IOGT-NTO tillhandahåller verktyg för engagemang särskilt riktade till unga vuxna.

Förbundsstyrelsen för Ungdomens Nykterhetsförbund

Motion från UNF:s förbundsstyrelse: Utred längden på mandatperioderna

Rörelsens kongressmandatperioder är som bekant två år långa. På distrikts- och föreningsnivå är de ett år långa.

I UNF upplever vi viss problematik kring att dels hitta personer som kan tänka sig att sitta i förbundsstyrelsen längre än en mandatperiod men också att hinna med allt det som förbundsstyrelsen vill hinna med på två år. Samma problematik finns på distriktsnivåer, där det är svårt att bygga något långsiktigt när styrelsen har ett år på sig.

Vi vill undersöka vilka alternativ som finns och vad det potentiellt kan finnas för för- och nackdelar. Ska vi ha tvååriga mandatperioder på distriktsnivå och treåriga på förbunds nivå? Vad skulle det resultera i?

Att förnya är inte alltid att förbättra, men att fundera och utvecklas måste vi göra som rörelse för att fortsätta vara aktuella i den moderna tiden. Att tackla strategiska frågor är en del av vår vardag och med denna motion vill vi uppmuntra till självransakan och "inte göra så som vi alltid har gjort".

Vi ser det som en naturlig del i det utvecklingsarbete som vår rörelse kräver att utreda mandatperiodernas längd .

Kongressen föreslås besluta

att ge IOGT-NTO:s förbundsstyrelse/Junis förbundsstyrelse/NSF:s förbundsstyrelse i uppdrag att utreda längden på mandatperioder på alla nivåer och redovisa slutsatserna på kongressen i Jönköping 2021.

Förbundsstyrelsen för Ungdomens Nykterhetsförbund

Tolka stadgar för ändring av medlemslöftet

IOGT-NTO har sedan kongressen 2015 ett uppdrag att se över sitt medlemslöfte. IOGT-NTO:s förbundsstyrelse har ännu inte antagit något slutgiltigt förslag men under processens slutskede har det uppkommit frågor från bland annat medlemmar om IOGT-NTO kan ändra sitt medlemslöfte till en annan volymprocent än 2,25. Utifrån denna bakgrund ombeds riksstyrelsen tolka stadgarna.

Riksstyrelsen föreslås besluta

att tolka stadgarna i enlighet med IOGT-NTO tolkning.

Eva Blomstrand Persson

2019-02-21

Tolka stadgar för ändring av medlemslöftet

Riksstyrelsen behöver tolka stadgarna om medlemslöftet så att IOGT-NTO vet förutsättningarna för att lägga fram förslag till sin kongress om förändrat medlemslöfte om att bland annat sänka från 2,25 till 0,5 volymprocent.

IOGT-NTO:s förslag på nytt medlemslöfte

IOGT-NTO har sedan 2015 utrett och diskuterat frågan om att ändra medlemslöftet. Förbundsstyrelsen har nu ett förslag som de inte antagit slutgiltigt men ett konkret förslag finns under februari ute på remiss bland medlemmarna.

Nuvarande medlemslöfte

Som medlem i IOGT-NTO lovar jag att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rörelsens grundsatser. Därmed lovar jag att leva helnyktert, det vill säga att ej använda alkoholdrycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, narkotika eller andra gifter med berusande effekt.

Förslag till nytt medlemslöfte

Som medlem i IOGT-NTO lovar jag att leva nyktert och inte använda alkohol eller andra droger. Jag lovar att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rörelsens grundsatser om demokrati, solidaritet och nykterhet.

Ambitionen har varit att förenkla och förtydliga medlemslöftet. Till detta är förslaget att 0,5 volymprocent skrivs in i stadgarna. Vi vill även förtydliga vad vi menar med "andra droger" på exempelvis vår webb eftersom det är tekniskt och krångligt att få med allt i en enda mening och behöver kunna ändras mer flexibelt än vad som står i stadgarna.

Förbundens olika medlemslöften

Redan idag har de fyra förbunden oliklydande medlemslöften. UNF och Junis har samma som IOGT-NTO:s nuvarande men med den egna organisationens namn och NSF har en egen närliggande variant.

NSF:s medlemslöfte

Jag lovar att så länge jag är medlem göra mitt bästa för att främja Nykterhetsrörelsens Scoutförbunds syften sådana de framgår i målsättningen. Jag lovar också att leva helnyktert, d.v.s. att ej använda alkoholdrycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, och ej heller använda narkotika eller andra gifter med berusande effekt.

UNF:s medlemslöfte (samma som IOGT-NTO:s nuvarande)

Som medlem i UNF lovar jag att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rörelsens grundsatser. Därmed lovar jag att leva helnyktert, det vill säga att inte använda alkoholdrycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, narkotika eller andra gifter med berusande effekt.

Junis medlemslöfte (samma som IOGT-NTO:s nuvarande)

Som medlem i IOGT-NTOs Juniorförbund lovar jag att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rörelsens grundsatser. Därmed lovar jag att leva helnyktert, det vill säga att inte använda alkoholdrycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, narkotika eller andra gifter med berusande effekt.

Utdrag ur nuvarande stadgar

1995–1997 gjordes ett omfattande arbete med rörelsens stadgar där det bland annat definierades vilka stadgar som rör "förhållande till annat förbund" där det krävs samstämmiga beslut. Ändring av medlemslöftet är ett sådant.

§ 6:3 Tolkning av stadgarna

[...]

Gäller frågan tolkning av någon av de bestämmelser som avses i § 6:5 har i stället riksstyrelsens mening företräde.

§ 6:4 Stadgeändring

[...]

En stadgeändring som rör förhållande till annat förbund inom IOGT-NTO-rörelsen kan endast göras genom samstämmiga kongressbeslut av alla förbund som stadgeändringen berör.

§ 6:5 Förhållande till annat förbund

Som stadgar som rör förhållande till annat förbund betraktas de bestämmelser i stadgarna hos IOGT-NTO, UNF och IOGT-NTO:s Juniorförbund som behandlar

- a) samarbete inom IOGT-NTO-rörelsen (§ 1:1),*
- b) IOGT-NTO-rörelsens grundsatser (§ 1:2)*
- c) samtidigt medlemskap i fler än ett förbund (§ 1:4),*
- d) medlemslöftet (§ 1:5),*

[...]

En av de sakerna som diskuterades under stadgerevisionen 1995–1997 var medlemslöftet. Utifrån de handlingar till dåvarande riksstyrelse, som alltså var underlag för beslut men inte finns med i kongresshandlingar eller kongressbeslut, står bland annat följande

Medlemsförbindelse: § 4; NSF § 3

Löftet måste innehålla max 2,25 volymprocent samt våra grundsatser och program.

Ett av syftena med att lista innebörden var att man ville överlåta åt respektive förbund att formulera sina stadgar själva så länge som innebörden i listan ovan bibehålls. Det innebär t.ex. att det är okej att ha olika medlemslöften i de olika förbunden så länge som de innehåller gränsen på 2,25 volymprocent samt att man måste följa våra grundsatser och program.

Hur tolka stadgarna

IOGT-NTO konstaterar följande

- NSF har redan idag ett annat medlemslöfte där grundsatser inte nämns. NSF har även en "kortversion" som lyder: Jag lovar att så länge jag är medlem leva helnyktert och efter bästa förmåga främja Nykterhetsrörelsens Scoutförbunds syften.
- IOGT-NTO ämnar fortsatt ha med grundsatser i medlemslöftet och förtydligar även att vi med det menar demokrati, solidaritet och nykterhet.
- Löftet kommer inte innehålla någon volymprocent men i stadgarna kommer det vara formulerat som max 0,5 volymprocent, alltså lägre/max 2,25 volymprocent
- I det underlag från revisionen 1995–1997 framgår att det är max 2,25 volymprocent som gäller vilket IOGT-NTO håller sig till.

I samtal med en person som arbetade med stadgerevisionen 1995–1997 menar hen att "löftet måste innehålla max 2,25 volymprocent" ska tolkas som att det måste vara 2,25 volymprocent och inget annat, varken högre eller lägre. Alternativt att alla förbund måste ha samma volymprocent vilket alltså skulle kunna vara både 0,0, 0,5 eller något annat.

Grunden i att tolka stadgar är att det just är en tolkning om vad som menas. Rätten att tolka dem åligger riksstyrelsen och det görs utifrån de skrivningar som finns i den verklighet och kontext som organisationerna befinner sig i just nu.

IOGT-NTO önskar tolka stadgarna så här:

1. IOGT-NTO kan ändra sitt medlemslöfte så länge grundsatserna står med och gränsen om max 2,25 volymprocent finns kvar, alltså även ha en lägre nivå som t.ex. 0,5 volymprocent.
2. Om IOGT-NTO skulle besluta att inte ha någon procentsats alls utan enbart skriva "alkohol och andra droger" (i medlemslöfte och stadgar) förstås innebörden av det som att det är den formella lagstiftande tolkningen (alkohollagen) av alkohol som gäller, vilket idag är 2,25 volymprocent. Drycker under 2,25 volymprocent räknas enligt lagen som lättdryck.
3. Ett medlemslöfte kan ändras av ett förbunds kongress/förbundsmöte förutsatt att samstämmiga beslut tas av de andra kongresserna/förbundsmötet
4. Med samstämmiga beslut menas att formuleringarna har samma andemening men inte måste vara identiska men fortsatt även godkännas av alla kongresser/förbundsmöten.

Till detta önskar IOGT-NTO svar på om de tre andra förbundens respektive förbundsstyrelse ämnar att yrka avslag på att IOGT-NTO ändrar sitt medlemslöfte inom deras respektive kongress/förbundsmöte. Detta skulle i så fall riskera att fälla IOGT-NTO:s ambition om att ändra medlemslöftet.